

захисту осіб. Узагальнені висновки щодо їхніх правових ознак містяться у дослідженні С. М. Синчук [4, с. 285-301; 5; 6]. Тому вважаємо, що потрібне чітке законодавче розмежування всіх понять, які визначають зміст права на соціальний захист, оскільки лише в такий спосіб можна забезпечити належну реалізацію та дотримання прав у цій сфері.

Список використаних джерел

1. Кульчицький Т. Р. Нормативно-правове забезпечення соціального захисту внутрішньо переміщених осіб. Журнал Київського університету ринкових відносин: економіка, бізнес-адміністрування, право. 2018. № 4 (4). С.348-358.

2. Про соціальні послуги : закон України від 17 січ. 2019 р. № 2671-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2019. № 18. Ст. 73.

3. Стратегія інтеграції внутрішніх переміщених осіб та впровадження довгострокових рішень щодо внутрішнього переміщення не період до 2020 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 лист. 2017 р. № 909-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/909-2017-r#Text> (дата звернення: 20.10.2022).

4. Синчук С. М. Про сутність послуги соціального супроводу відповідно до законодавства України. *Вісник Львівського університету. Серія юридична*. Львів : Львів. нац. ун-т імені Івана Франка, 2020. Вип. 70. С. 181-188.

5. Синчук С. М. Теорія правовідносин соціального забезпечення : дис. ... д-ра. юрид. наук : 12.00.05. К., 2015. 433 с.

6. Синчук С. М. Щодо проблеми законодавчого визначення державних соціальних нормативів соціальних послуг в Україні. *Wrocławsko-Lwowskie zeszyty prawnicze*. Wrocław Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2020. №11. S. 129-143.

Гнатишин Юрій

аспірант кафедри соціальної роботи і менеджменту соціокультурної діяльності,
Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка,
м. Тернопіль

МЕДІАТОРСЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК НЕОБХІДНА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Автор аналізує медіаторську компетентність як необхідну складову професійної діяльності соціальних працівників; розкриває основні аспекти медіації як альтернативного способу вирішення конфліктних ситуацій;

конкретизує ряд професійних складових якими повинен володіти соціальний працівник виступаючи у ролі медіатора.

Ключові слова: *врегулювання конфліктів, медіаторська компетентність, соціальний працівник, професійна підготовка.*

Зростання соціальної ролі особистості, гуманізація і демократизація суспільства, динамізм соціально-економічних і соціокультурних процесів, їхня інтеграція та глобалізація вказують на важливість формування у фахівців соціального напрямку спеціальної професійної підготовки для побудови конструктивних безконфліктних відносин.

Актуальною у світі стає професія медіатора – дипломованого фахівця з управління конфліктами, спроможного організувати ефективну комунікацію між сторонами конфлікту, забезпечити між ними відносини співпраці у розв'язанні існуючої проблеми та спільний пошук рішення, яке максимально враховувало б інтереси і бажання сторін [1; 2].

Медіаторська компетентність є необхідною складовою для професійної діяльності соціальних працівників, тому система професійної підготовки студентів до ролі медіатора спирається на науково-методичне обґрунтування необхідного забезпечення навчального процесу у вищій школі з урахуванням потреб соціальної практики та професійної компетентності майбутнього спеціаліста [3; 4].

Лиш в останні роки медіація стала застосовуватись в Україні належним чином, тому саме зараз відбувається процес її закріплення на законодавчому рівні, підтвердженням чого є реєстрація законопроектів про медіацію у Верховній Раді України. Так, останнім, був зареєстрований 27.03.2015 р законопроект «Про медіацію» № 2480. Ціллю якого є введення на законодавчому рівні правового інституту медіації та створення правових умов для застосування процедури медіації в Україні [1; 2; 3].

Цей законопроект закладає і окреслює правові основи проведення позасудової процедури врегулювання конфліктів (медіація) за взаємною згодою сторін конфлікту і участю посередника (медіатора), а також визначає принципи медіації, регламентує процедуру та порядок її проведення, визначає правовий статус медіатора, його права і обов'язки, відповідальність.

Варто також зазначити, що нині, попри брак спеціального законодавства, Україна може похвалитися своїм власним досвідом застосування процедури медіації, який підтверджує високу ефективність цього інституту при вирішенні конфліктів.

На території України діє низка регіональних груп з медіації, які об'єдналися в Національну асоціацію медіаторів України. В країні є Український Центр Медіації, що створений при Києво-Могилянській

Бізнес-Школі, Львівський, Подільський та Київський центри медіації – всі вони здійснюють свою діяльність та звітують її результати в мережі Інтернет.

Окремі теоретичні та практичні аспекти медіації як альтернативного способу вирішення конфліктних ситуацій висвітлювалися у працях Л. Морської, Н. Гришиної, Н. Лаврової, В. Лаврова, Л. Петришин, Є. Сорокіної, М. Вдовіної, М. Кузьминої, О. Белінської, Г. Єрмоєнко.

Як зазначає А. Гаврилишин медіаторство має два позитивні аспекти впливу на процес врегулювання конфлікту. По-перше, присутність на переговорах третьої сторони сама собою має позитивний ефект, оскільки знижує міру деструктивності у взаємодії сторін. По-друге, медіаторство, спрямоване на організацію ефективної комунікації, діалогу між сторонами конфлікту, робить їх активними учасниками процесу розв'язання конфлікту [3].

У сучасному суспільстві медіація – інноваційний підхід до вирішення виникаючих конфліктів. Історія її розвитку в різних країнах підтверджує ефективність медіації у врегулюванні різного роду конфліктних ситуацій. Філософське і психологічне обґрунтування медіації, а також практика юридичного використання зумовлюють перспективи її розвитку [4].

Не менш широке поле для застосування медіації можна знайти в освітній сфері, де вона може стати плацдармом для прищеплення молоді культури конструктивного вирішення конфліктів. Крім того, вона може бути ефективною в цілях профілактики вікових криз і як наслідок правопорушень серед неповнолітніх [1; 2; 3].

Соціальний працівник в ролі медіатора повинен володіти рядом професійних складових, однією із яких є професіоналізм, що дозволяє майбутньому фахівцю знаходити узгоджене рішення в умовах протиріч сторін і формулювати мирову угоду між ними [4, с. 170].

Слід зазначити, що вміння медіатора затребувані також і в розв'язанні різного роду конфліктів, їхнього запобігання, а також налагодженню партнерських відносин і підвищенні функціонального ресурсу мікросоціальних утворень, в тому числі, сімейних, виробничих, навчальних та громадських.

Узагалюючи можна сказати, що випадки успішного завершення переговорів сторін конфлікту в форматі медіації поодинокі, але це скоріше виняток, ніж правило. І головними причинами такої ситуації є відсутність законодавчо закріпленого механізму медіації та брак теоретичних і практичних досліджень стосовно цієї теми.

Тому, компетентність медіатора характеризується сукупністю знань, умінь і навичок, а також перш за все особистісних, інтелектуальних (когнітивних) і емоційно-мотиваційних особливостей.

Список використаних джерел

1. Альтернативне вирішення спорів (медіація). URL:<http://avantgardelaw.webnode.com.ua/mediation/> (дата звернення: 20.10.2022).
2. Бородін Є. Медіація як основа громадянського діалогу: неоінституціональний аспект URL: <http://www.dridu.dp.ua> (дата звернення: 21.10.2022).
3. Гаврилишин А. П. Медіація як альтернативний спосіб вирішення спорів. *Науковий Вісн. Херсон. держ. ун-ту.* 2014. №5. Т. 1. С. 275-278.
4. Петришин Л. Й. Роль соціального працівника як медіатора у врегулюванні конфліктів. *Педагогічна освіта: теорія і практика: Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка,* 2017. Вип. 24 (2-2017). Ч.2. С. 163 – 171.

Вікторія Гриценко

студентка 4 курсу бакалаврату спеціальності
232 Соціальне забезпечення, Сумський державний педагогічний
університет імені А. С. Макаренка

Алла Рижанова

доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри соціальної роботи та менеджменту СКД,
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка,
м.Суми

РОЗРОБКА ПРОГРАМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ЖІНОК, ЯКІ ЗАЗНАЛИ НАСИЛЬСТВА В СІМ'Ї

Автори на підставі результатів теоретичного дослідження та діагностики реального стану соціального захисту жінок, які зазнали насильства в сім'ї, обґрунтовують напрями розробки програми вдосконалення діяльності обласного Центру соціально-психологічної допомоги щодо підвищення рівня самооцінки жінок-жертв домашнього насилля.

Ключові слова: *жінки, самооцінка жінок, програма соціального захисту жінок, центр соціально-психологічної допомоги.*

Проблема насильства над жінками є глобальною, зокрема порушення прав людини і прав члена родини стосовно жінок відбуваються і в Україні. Складність її вирішення полягає в тому, що не кожна жінка наважується